

Asia: VN/6909/2026

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja työttömyysturvalain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Lausuntonne ammatillisen osaamisen parantamiseen myönnettävän palkkatuen keston muuttamisesta harkinnanvaraiseksi ja keston jatkamisen edellytyksistä (88 §:n 1 momentin 1 kohta ja 89 §:n 1 momentti)

Palvelualojen työnantajat Palta ry kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esitysluonnoksesta työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja työttömyysturvalain muuttamiseksi.

Palta pitää palkkatuen keston muuttamista harkinnanvaraiseksi ja enintään 12 kuukauden pituiseksi oikeasuuntaisena. Nykyinen kaksiportainen järjestelmä on työnantajien näkökulmasta liian kankea ja vähentää palkkatuen hyödyntämismahdollisuuksia. Nyt ehdotettava muutos lisää työvoimaviranomaisten mahdollisuuksia sovittaa palkkatuki työnhakijan osaamistarpeeseen, työnantajan rekrytointitarpeeseen ja paikalliseen työmarkkinatilanteeseen. Erityisesti yksityisillä palvelualoilla työvoiman tarve vaihtelee nopeasti, ja tukijärjestelmän tulee olla riittävän ennakoitava ja joustava, jotta yritykset uskaltavat hyödyntää palkkatukea rekrytoinneissaan.

Palta kannattaa myös ehdotusta, että palkkatukea olisi mahdollista jatkaa siten, että palkkatukijaksojen yhteenlaskettu kesto olisi enintään 12 kuukautta. Palta pitää kuitenkin jatkamisen ehtoa eli toistaiseksi voimassa oleva työsuhdetta on liian tiukkana ja osin yksityisten työnantajien todellisuudesta irrallisena vaatimuksena. Nykyisessä työllisyystilanteessa ja palvelualojen toimintaympäristössä rajausta tulee sulkemaan tuen ulkopuolelle tilanteita, joissa palkkatuki tosiasiallisesti edistäisi työllistymistä ja osaamisen kehittymistä. Palta ehdottaa, että jatkopäätöksen edellytyksenä voisi olla toistaiseksi voimassa olevan työsuhteen tilalla riittävän pitkä määräaikaisten työsuhde, esimerkiksi vähintään vuoden kestävä määräaikaisten työsuhde.

a. Työttömyyden pitkittymisen todennäköisyyden arvioimisesta luopuminen (nykyisessä 82 §:n 2 momentissa: "Jos tuella palkattava on ollut työttömänä välittömästi ennen palkkatuen myöntämistä

yhtäjaksoisesti alle 12 kuukautta, palkkatuen myöntäminen edellyttää lisäksi, että henkilön työttömyys ilman palkkatuen myöntämistä todennäköisesti kestäisi yli 12 kuukautta.”)

Palta suhtautuu varauksellisesti työttömyyden pitkittymisen todennäköisyyden arvioimisesta luopumiseen. Arviointitehtävä sisältyy jo nykyisellään palkkatuen myöntämisen yleisiin edellytyksiin eli tästä näkökulmasta nimenomaista säädöstä ei tarvittaisi. Palta kuitenkin korostaa, että palkkatuen tulee kohdentua tilanteisiin, joissa tuella voidaan aidosti edistää työllistymistä ja ehkäistä työttömyyden pitkittymistä. Jos arviointivelvollisuudesta luovutaan, on erityisen tärkeää varmistaa muilla keinoin, että palkkatuki kohdentuu vaikuttavasti.

b. nykyinen ryhmä “ei ole ollut ansiotyössä kuuden edellisen kuukauden aikana” muutettaisiin muotoon “ei ole ollut vakinaisessa ansiotyössä kuuden edellisen kuukauden aikana” (82 §:n 1 momentin 5 kohta).

Palta pitää muutosta perusteltuna. Lyhyet, määräaikaiset, keikkaluonteiset tai satunnaiset työsuhteet eivät välttämättä tarkoita, että henkilön työmarkkina-asema olisi vakiintunut. Erityisesti palvelualoilla työn tekemisen muodot ovat moninaisia, ja lyhytkestoiset työjaksot voivat olla tärkeä askel kohti pysyvämpää työllistymistä. Niiden ei tulisi automaattisesti estää palkkatuen myöntämistä, jos tuen perusteet ovat muutoin olemassa.

Vakinaisen ansiotyön käsitteestä tulee kuitenkin antaa valtakunnallisesti selkeät soveltamisohjeet. Työnhakijoiden yhdenvertaisuuden ja työnantajien ennakoitavuuden kannalta on välttämätöntä, että palkkatuen myöntämisen edellytyksiä tulkitaan yhdenmukaisesti eri työllisyysalueilla.

c. muun samoihin palkkakustannuksiin myönnetyn tuen huomioiminen (84 §:n 1 mom. 6 kohta)

Palta pitää tärkeänä, että samoihin palkkakustannuksiin kohdistuvien tukien yhteensovittaminen on selkeää, ennakoitavaa ja työnantajille ymmärrettävää. Päällekkäisen julkisen tuen estäminen on perusteltua, mutta sääntelyn ei tule tarpeettomasti vaikeuttaa palkkatuen käyttöä yrityksissä. Työnantajan näkökulmasta tukijärjestelmän tulee olla hallinnollisesti kevyt ja helposti ennakoitava.

3. Lausuntonne säädösteknisistä muutoksista

Palta pitää säädösteknisiä muutoksia pääosin kannatettavina, jos ne selkeyttävät sääntelyä, vähentävät tulkinnanvaraisuutta ja purkavat turhaa hallinnollista työtä. Jatkovalmistelussa tulee varmistaa, että soveltamisohjeet tukevat yhdenmukaista toimeenpanoa koko maassa.

4. Lausuntonne vaikutusten arvioinnista

Palta katsoo, että esityksessä tulisi myös arvioida lisätyön tarjoamisvelvollisuuden vaikutukset palkkatuen käyttöön yrityksissä. Velvollisuus voi käytännössä rajoittaa tai estää palkkatuen hyödyntämistä tilanteissa, joissa tuki voisi edistää työttömän työnhakijan työllistymistä yksityiselle sektorille.

Palta ehdottaakin tämän lisätyön tarjoamisvelvollisuuden poistamista tämän hallituksen esityksen yhteydessä.

5. Lausuntonne starttirahaa koskevasta ehdotuksesta

Palta pitää starttirahaa koskevaa ehdotusta perusteltuna. Yritystoimintaan liittymättömien tulojen huomioiminen ansaintaperusteisesti selkeyttää sääntelyä ja voi vähentää tulkintaeroja. Toimeenpanossa tulee kuitenkin varmistaa, ettei muutos lisää aloittavan yrittäjän tai työvoimaviranomaisen hallinnollista työtä.

6. Muu lausuttava

Palta korostaa, että palkkatukea tulee kehittää nykyistä yrityslähtöisemmäksi ja vaikuttavammaksi työllistymisen välineeksi. Yrityksissä tapahtuva työllistyminen tarjoaa usein parhaat edellytykset osaamisen kehittymiselle, työmarkkina-aseman vahvistumiselle ja pysyvämmälle työllistymiselle. Siksi palkkatuen käyttöä yrityksissä ei tule rajoittaa tarpeettomasti, vaan sen ehtojen tulee olla selkeitä, ennakoitavia ja käytännössä toimivia.

Lisäksi Palta ehdottaa lisätyön tarjoamisvelvollisuuden poistamista palkkatukisäätelyn uudistamisen yhteydessä.

Kunnioittavasti,

Palvelualojen työnantajat Palta ry

Tatu Rauhamäki

Johtaja, elinkeinopolitiikka

Milka Kortet

Johtava asiantuntija, elinkeinopolitiikka

Kortet Milka
Palvelualojen työnantajat Palta ry.